1.13. Результати опитування мешканців та бізнесу громади

У процесі розробки Стратегії розвитку Краматорської міської територіальної громади було проведено три опитування: серед мешканців, які залишаються у громаді, та тих, що тимчасово проживають за її межами, серед представників місцевого бізнесу. Їхні результати дозволяють сформувати комплексне бачення сучасних потреб, викликів та очікувань громади, а також будуть інтегровані у Стратегію розвитку для визначення пріоритетів і конкретних заходів, спрямованих на зміцнення та відновлення громади. Повна версія звіту про результати опитувань (Додаток 2) оприлюднена на офіційній сторінці Краматорської міської ради (рубрика «Стратегія розвитку» - Результати опитувань мешканців і бізнесу).

Мешканці, що проживають у Краматорську, попри щоденні воєнні загрози, демонструють високий рівень прихильності до рідного міста. Більшість з них прагнуть залишитися тут і в майбутньому, зазначають гордість за громаду та бажання бачити її безпечною для дітей. У відповідях мешканців поряд із позитивними оцінками звучить занепокоєння щодо нестабільності, обмежених можливостей працевлаштування, недостатнього рівня безпеки.

Значна частка критичних оцінок спостерігається й щодо умов для бізнесу, екологічного стану, комунікації місцевої влади під час кризових ситуацій. Загалом мешканці визнають наявність базових умов і певні позитивні зрушення, проте відчувають обмеженість можливостей та невпевненість у захисті. Основними бар'єрами для розвитку визначено воєнні дії, втрату людського потенціалу та високий рівень безробіття.

На питання «На Вашу думку, якою має бути Стратегія громади сьогодні?» мешканці найбільше орієнтовані на зміцнення тилу та відновлення життя і інфраструктури. «Стратегія стійкості» і «сталого розвитку» свідчить про прагнення витримувати кризи та думати про перспективи майбутнього.

Жителі громади, які тимчасово виїхали, підтвердили готовність до повернення, однак більшість - лише за певних умов. Ключовими факторами вони назвали гарантії безпеки, відновлену інфраструктуру, наявність робочих місць, доступ до якісної медицини й освіти. Важливим є питання соціальної та психологічної підтримки, адже значна частина переселенців потребує допомоги у процесі реінтеграції. Попри відстань, більшість продовжують підтримувати зв'язок із громадою, що свідчить про збереження сильної емоційної прив'язаності.

Опитування представників бізнесу засвідчило значні втрати внаслідок повномасштабної збройної агресії, як прямі (пошкодження майна), так і опосередковані (скорочення попиту, логістичні труднощі). Частина підприємств вимушено призупинила діяльність або перемістилася в інші регіони, але переважна більшість планує повернення після стабілізації ситуації. Головними умовами для цього є безпекові гарантії, відновлення критичної інфраструктури, фінансова підтримка та прозора співпраця з місцевою владою. Бізнес також акцентує на кадровому дефіциті та високій вартості енергоресурсів як факторах, що обмежують розвиток.

Додатково за підтримки інформаційного партнера та учасника робочої групи - ГО «Антикризовий медіа-центр» (АКМЦ) - проведені ***інтерв'ю зі значимими підприємствами***, представниками ключових галузей громади, як тих, що залишилися в місті, так і тих, що здійснили релокацію. Це дозволило глибше зрозуміти їхнє бачення поточної ситуації, плани на відновлення/повернення та потреби, які слід врахувати для створення умов відновлення та розвитку бізнесу в громаді.

Крім того, в умовах невизначеності та послаблення економічної спеціалізації громади в період дії воєнного стану такі інтерв'ю дають змогу формувати попередні прогнози, вибудовувати бачення перспектив розвитку окремих галузей і громади в цілому із застосуванням сценарного підходу. Ознайомитися з циклом інтерв'ю можна на сторінці АКМЦ (рубрика «Бізнес»).

Узагальнюючи, усі три групи респондентів висловлюють спільне бачення майбутнього Краматорської МТГ: безпека, відновлена та сучасна інфраструктура, створення робочих місць, якісні освітні й медичні послуги, прозорість влади та підтримка підприємництва. Саме ці складові розглядаються як основа для сталого відновлення.

Стратегічне резюме

Проведення трьох опитувань – серед мешканців, внутрішньо переміщених осіб та представників місцевого бізнесу – стало ключовим елементом підготовки Стратегії розвитку Краматорської МТГ. Такий підхід забезпечив комплексне бачення стану громади та дозволив врахувати широкий спектр думок і потреб. В умовах воєнного стану, коли ситуація є надзвичайно динамічною, регулярний зворотний зв'язок від жителів і бізнесу набуває особливого значення, оскільки дає змогу адаптувати стратегічні пріоритети до реальних викликів.

Залучення мешканців, які залишаються у громаді, дало можливість оцінити внутрішній стан соціальної стійкості та рівень готовності людей брати участь у відновленні. Їхні відповіді показали як прагнення залишатися в місті та підтримувати громаду, так і існуючі бар'єри, що потребують вирішення. Ця інформація є фундаментальною для розробки заходів з безпеки, економічної стабільності та покращення якості послуг.

Не менш важливо було дослідити думку жителів, які тимчасово покинули громаду. Саме ця категорія населення є потенційним людським капіталом для майбутнього розвитку Краматорська, і їхня готовність повернутися залежить від конкретних дій влади щодо безпеки, інфраструктури, соціальних послуг та підтримки реінтеграції. Включення їхніх голосів у Стратегію дозволяє планувати відновлення громади не лише для нинішніх мешканців, а й для тих, хто планує повернутися після стабілізації ситуації.

Окремим та надзвичайно важливим компонентом стало опитування місцевого бізнесу, який визначає економічну базу громади. Результати дослідження показали серйозні втрати підприємців, але водночас – готовність до відновлення за умови створення сприятливих умов. їхні запити щодо безпеки, інфраструктури, фінансової підтримки та партнерської взаємодії з владою стали критичними орієнтирами для формування економічного блоку Стратегії.

Підсумовуючи, інтеграція результатів усіх трьох опитувань дозволила сформувати збалансовану, реалістичну та орієнтовану на потреби людей Стратегію розвитку Краматорської МТГ. Залучення жителів, бізнесу та тимчасово переміщених осіб забезпечило комплексне розуміння викликів та можливостей, а також сприяло формуванню спільного бачення майбутнього – безпечної, економічно активної, стійкої та сучасної громади. Саме такий підхід гарантує, що стратегія не лише відповідатиме реаліям воєнного часу, а й стане інструментом для поступового відновлення та розвитку у післявоєнний період.